

SVE OSTRIJI AMERICKI STAV PREMA SRBIJI

Author: [Chris Stephen](#)

Strpljenje Senata je na izmaku, pa bi daljnja americka pomoc Beogradu zaista mogla biti uvjetovana predajom generala Mladica

Dovoljne su bile svega tri rijeci: kada su u pitanju lica za kojima traga Haski sud, americki Senat se izgleda opredijelio za ostriju politiku prema Beogradu.

Spomenute sudbonosne rijeci - koje glase: "ukljucujuci Ratka Mladica" - naknadno su ubacene u tekst zakona kojim se regulira pitanje americke finansijske pomoci Srbiji.

Ukoliko, kao sto se cini vjerojatnim, postojeci nacrt zakona bude i usvojen, Beograd ce se morati opredijeliti izmedju dvije mogucnosti: ili ce ostati vjeran Ratku Mladicu (bivsem zapovjedniku vojske bosanskih Srba kojeg Haski sud namjerava izvesti na optuzenicku klupu), ili ce dobiti finansijsku pomoc neophodnu za oporavak posustale ekonomije.

Nacrt zakona medjutim ne predstavlja nikakav izolirani potez. Proteklog je vikenda drzavni tajnik Kolin Pael (Colin Powell) zahtijevao predaju ne samo Mladica, nego i bivseg predsjednika bosanskih Srba Radovana Karadzica.

Takodjer, tokom posete Banja Luci kao prijestolnici bosanskih Srba, americki ambasador za pitanja ratnih zlocina, Pjer-Risar Prosper (Pierre-Richard Prosper), objavio je da SAD nude nagradu u iznosu od pet milijuna americkih dolara svakome tko pomogne u hvatanju Karadzica. Izostala je jedino formulacija "ziv ili mrtav" - jer je za sud i te kako vazno da se Karadzica uhvati zivog.

U medjuvremenu su jedinice NATO-a, zajedno s haskim istraziteljima, sirom teritorija Republike Srpske (RS) izvrsile 11 oruzanih pretresa, u nastojanju da prikupe dokumentaciju koja je neophodna tuziteljstvu.

Nakon toga, proslog su tjedna uslijedili i godisnji izvjestaji koje su podnijeli predsjednik Haskog suda, sudac Teodor Meron (Theodor Meron), kao i glavna tuziteljica Karla del Ponte (Carla Del Ponte), a u kojima su navedeni i svi problemi koji jos uvek prate suradnju Tribunala s Beogradom i Zagrebom.

Sudeci po onome sto je saopmila Del Ponte, Srbija trenutno ne samo da odbija suradnju, nego i prijeti da ce prestati podrzavati Haski tribunal (vidi sljedeci tekst u ovom izdanju Dnevnika Tribunala).

Kljucna stvar koju Amerikanci imaju na umu jest da bi Medjunarodni sud trebao okoncati rad do 2010. Medjutim, to se niposto nece dogoditi ako se sva sudjenja ne privedu kraju. A sudjenja se zasigurno nece moci privesti kraju ako optuzenici ne budu ni izruceni Hagu.

Tokom 2001., Kongres je pristao beogradskim demokratskim vlastima pruziti jos godinu dana za uhicenje osumnjicenih. A 2002. je jos jednom pristao produziti prethodno dani rok.

Cak je i ove godine, nakon sokantnog ubojstva premijera Zorana Djindjica - koji je hrabro organizirao Milosevicevo uhicenje - Srbiji dodatno odlozen rok za izrucenje osumnjicenih.

Izgleda da su sada istekli svi rokovi: očekuje se da će se nacrt zakona u idućih nekoliko tjedana usvojiti u Senatu.

Za Srbiju to neće značiti samo izostanak američke pomoći. U igri su i sredstva koja pristizu od Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Svjetske banke.

U međuvremenu se i Hrvatska, unatoč drugačijem statusu u međunarodnoj zajednici, suočila sa sličnim problemima. Njeno odbijanje da izruči osumnjičenog generala Antu Gotovinu moglo bi značiti da će Evropska unija već u ovoj, ranoj fazi pregovora o članstvu, obustaviti proces pridruživanja Hrvatske.

Dvije susjedne države su se našle u sličnoj situaciji. Slabe vlade strahuju da bi uhićenja popularnih generala mogla izazvati jaku reakciju nacionalista.

Osim toga, postoji i problem pronalaska dvojice optuženika. Haski dužnosnici tvrde da su trenutna mjesta boravka i Gotovine i Mladica poznata: prvi navodno živi na jednoj jahti u Hrvatskoj, dok se srpski general nalazi u Valjevu (grad u središnjoj Srbiji). Međutim, ako ih dvije vlade pokušaju uhititi, obojica bi mogli pobjeći. A Karadžić u Bosni već osam godina uspijeva o(p)statiti na slobodi, iako za njim svo vrijeme traga najjači vojni savez na svijetu.

Jedno je izvjesno - Amerika nema više strpljenja i želi vidjeti sve optužene za ratne zločine na jednom mjestu. Beograd i Zagreb nemaju još puno vremena.

Chris Stephen je voditelj projekta IWPR-a u Hagu.

Location: [Serbia](#)
[Croatia](#)
[Bosnia and Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sve-ostriji-americki-stav-prema-srbiji>